

Žloutenka typu A (hepatitida A)

Co to je?

Žloutenka (hepatitida) A je infekční virové onemocnění jater.

Výskyt v ČR a v zahraničí

Výskyt onemocnění v ČR má spíše klesající tendenci. V letech 2014-2017 bylo hlášeno 600 až 900 případů ročně, v roce 2022 a 2023 bylo evidováno 70 a 65 případů, avšak jen za první pololetí roku 2024 bylo hlášeno 115 případů. Avšak vzhledem k tomu, že česká populace je z velké části proti infekci neimunní, lze očekávat, že se i v ČR mohou vyskytovat lokální epidemie. Onemocnění je poměrně časté a běžné v rozvojových zemích.

Jak se můžu nakazit?

K přenosu infekce dochází fekálně-orální cestou, kontaminovanými předměty či potravinou. Zdrojem onemocnění je člověk, který vylučuje virus stolicí.

Kdo patří mezi ohrožené osoby infekce/komplikovaného průběhu

U dětí je onemocnění často bezpříznakové. Těžší průběh bývá v dospělosti, u osob s jiným jaterním onemocněním či u pacientů s poruchou imunity.

Inkubační doba

Inkubační doba je 2 až 6 týdnů.

Jak se infekce projevuje?

Onemocnění začíná chřipkovými příznaky jako je zvýšená teplota, únava, bolesti kloubů, svalů či hlavy. Následně se objevuje nevolnost, pocit na zvracení či zvracení, tlakové bolesti břicha a typické zežloutnutí sklér či kůže (žloutenka). Někteří pacienti pozorují tmavou moč a světlou stolicí. Při laboratorním vyšetření jsou zřejmé známky postižení jater.

Jak se to léčí?

Cílená léčba neexistuje, léčba je pouze symptomatická.

Jaké jsou komplikace?

Prognóza onemocnění je dobrá, infekce nepřechází do chronicity a po jejím prodělání zůstává celoživotní imunita. Po onemocnění může dojít v rozmezí několika týdnů k relapsu a opětovnému zvýšení jaterních testů. Vzácně může dojít k akutnímu selhání jater a úmrtí pacienta.

OČKOVÁNÍ:

Vakcíny: Havrix 720 (vakcína pro děti od 1 do 15 let), Avaxim 160, Havrix 1440, Vaqta (vakcíny pro děti od 16 let a dospělé), Twinrix Adult (kombinovaná vakcína proti VHA a VHB pro děti od 16 let věku a dospělé)

Základní typ vakcíny: inaktivovaná (= neživá) celovirionová vakcína

Věková indikace: od 1 roku věku

Základní schéma: základní ochrany je dosaženo již po aplikaci 1 dávky (ochrana 3-5 let dle typu vakcíny), k získání dlouhodobé imunity se aplikuje druhá dávka v časovém rozmezí dle typu očkovací látky, obvykle mezi 6 až 12 měsíci

Pro koho je očkování zejména vhodné: cestovatelé podle místa a délky pobytu (v některých zemích může být povinně vyžadováno), osoby, které mohou být infekci vystaveny v rámci svého povolání (zdravotníci, pracovníci integrovaného záchranného systému, sociální pracovníci, zaměstnanci přicházející do kontaktu s odpady/kanalizací), rizikové skupiny osob (sexuálně promiskuitní, narkomani...), pacienti s chronickým onemocněním jater, v mimořádných situacích, kdy hrozí epidemie nákazy (např. po povodních); vakcínu lze užít i v rámci postexpoziciční profylaxe

Možné nežádoucí účinky: bolestivost, zarudnutí či otok v místě vpichu, bolest hlavy, kloubů, svalů, pocit na zvracení, průjem, bolesti břicha, celková únava, zvýšená tělesná teplota či horečka

Úhrada: běžně nehrazeno, pouze v rámci mimořádného očkování např. po povodních v postižených oblastech a pro pracovníky integrovaného záchranného systému

Upozornění: Text má pouze informativní charakter. Podrobné informace o jednotlivých vakcínách, včetně jejich indikací či nežádoucích účinků, naleznete v příbalové informaci či SPC dané vakcíny. Očkování musí předcházet sestavení podrobné lékařské anamnézy a indikaci pro očkování vždy stanovuje lékař při konzultaci na základě platných doporučení. Informace o úhradách vakcíny se mohou lišit, aktuální informace o úhradě vakcíny či příspěvcích zdravotních pojišťoven naleznete na stránkách Vaší zdravotní pojišťovny či Vám je sdělíme při konzultaci v našem centru.